

veselico na vrtu gospe Mikl pri Sv. Marjeti a sledečim sporedom: 1. Sprejem tovariških društev od 2. do 3. ure popoldne; 2. Tombola s krasnimi dobitki; 3. Ribolov; 4. Izročitev častne diplome vseh občin župniji Sv. Marjeta mnogozasluznemu bivšemu narodnemu poslancu gospodu Ivanu Vesenjaku; 5. Šaljiva pošta; 6. Licitacija. K pestrosti veselice bo sodelovala tovariška godba na pihala iz Gorišnice. Tovariškem društvu in vsem prijateljem gasilstva kličemo ob tej priliki: Na veselo svidenje!

St. Ilj pri Velenju. Dne 5. avgusta se je vršila na slovesen način izročitev odlikovanja z redom sv. Save 4. stopnje župniku Fr. Schreinerju po sreskem komisarju g. Biletzu. Udeležila se je slavlja cela župnija. Prostor med cerkvijo šolo in župniščem je bil ves v zelenju in vencih. Trije visoki mlajši. V nedeljo zvečer podoknica, streljanje in raketi. Okusno okrašena šolska dvorana, v kateri se je vršila izročitev, je bila nabito polna, še več ljudi je stalo pred šolo. Po slovesni sv. maši je g. sreski komisar v znamenitem govoru slavil zasluge odlikovanca na gospodarskem, združnem in prosvetnem polju. Nato je pripel krasno odlikovanje ter izrazil svoje čestitke. Odlikovanec se je v toplih besedah zahvalil ter končal svoja izvajanja s trikratnim živijo-klicem Nj. Vel. kralju Aleksandru, ki posvečuje vse svoje moči delu za močno in srečno Jugoslavijo. Vsa množica je navdušeno zaklicala trikrat krepki živijo, učenci ostovne šole so skupno s pevskim zborom zapeli »Bože pravde«. Nato so še v lepih besedah častitali v imenu okrajnega zastopa g. gerent dr. Mayer, v imenu dekanije duhovščine monsignor Ivan Rotner, v imenu učitelja g. šolski upravitelj St. Gradišnik, v imenu posojilnice predsednik nadzorstva g. župnik Gorišek, v imenu občine g. župan Orozel, v imenu Prosvetnega društva knjižničar A. Jelen, v imenu krajevnega šolskega odbora posestnik J. Koren, v imenu Kmetijske podružnice posestnik B. Jezernik, za hmeljarsko podružnico tajnik V. Hrastnik, za šolske otroke učenka Iv. Jelen. Konečno je g. dr. Jančič naglašal zanimiv dogodek iz leta 1914. Dne 8. avgusta preteče petnajst let, da je bil odlikovanec — takrat provizor v Zalcu — na ovadbo avstr. stotnika skoraj zaprt zaradi slike takratnega srbskega prestolonaslednika Aleksandra. Čuden slučaj je hotel, da je bil orožnik pozabil akt doma. S tem je dobil g. provizor pol ure časa. Hišna preiskava ni našla slike in orožnik je odšel brez uspeha. Odlikovanec se je ganjen zahvaljeval posamez. govornikom. Preč šolo je bil slavolok z napisom: Slava visokemu odlikovalcu in zasluznemu odlikovancu! Pred župniščem pa: Čast dolgoletnemu delavcu na združnem in prosvetnem polju!

Breg pri Konjicah. Od srčne kapl zadeta je nagloma umrla Marija Černeč. Zjutraj je bila zdrava in vesela, zvečer ji je že mrtvaški zvon pel v slovo k večnemu počitku. Bila je dobra gospodinja in skrbna mati. Živela sta skupaj z možem 51 let. Počivaj v miru, ljuba mati v preranem grobu!

Oplotnica. Doslej neodkriti vlomilci so vlomili v noči od 9.—10. avgusta v trgovino Ane Leskovar v Oplotnici pri Konjicah in odnesli raznega blaga za 35.000 Din.

Prevorje. Malokdaj pride kakšen glas iz našega kraja, sedaj pa, ko prihaja tudi k nam živahnije življenje, se moramo pa malo vzdramiti. Najvažnejše je gotovo dograditev nove ceste, ki gre proti svojememu srečnemu koncu. Vršilo se še zadnja dela in enkrat v septembru jo bomo slovesno blagoslovili in izročili prometu. Pred dobrim tednom so pripeljali po njej nov bronast zvon, katerega smo dvignili v zvonik preteklo nedeljo, ko smo praznovali god naše farne patrone sv. Ane. Težak je bil boj zanj in dolgo smo ga čakali. Zato pa smo ga sprejeli s tem večjim veseljem. Vsi smo bili nepopisno vzradoščeni, ko nam je zapel v prvi pozdrav njegov blagolasi močni glas. Moralo je na biti tako, da se je na ta dan družila

žalost z veseljem. Žalost namreč, ker nas v teh dneh zapusti naš dobri župnik č. g. Roman Škerbs, ki namerava ravno ob svojem 30 letnem pastirovanju vstopiti v pokoj, v katerega ga sili bolezen. Polnih 23 let je živel med nami, kaj torej čudno, če se težko ločimo? Skromni smo Prevorjani in ne znamo na hrupne načine kazati svojega razpoloženja. Z okorno kretnjo in s trdo besedo se izražamo, a pri tem nam je srce najboljše in odkrito. Tako smo se v nedeljo poslavljali od Vas gospod župnik. Naj Vas ne moti in ne žalosti, če je kaka redka izjema prešerno stopala mimo Vas, bodite pa uverjeni, da je na drugi strani sto in sto nemih ust klicalo: »Ne hodite! Ostanite!« Bill ste nam skrbni oče, zvesti prijatelj, dobri svetovalec! V vsakem oziru ste nam bili na strani, — v vsakem oziru Vas bomo sedaj pogrešali. Trdno upamo, da se boste v pokoju v kratkem času pokrepčali in verjamite, da Vas bomo iz srca veselili vsakokrat, kadarkoli še boste prišli obiskat nas — Vaše iskreno vdane farane.

Sv. Ema ob Sotli. Naše prosvetno društvo nam bo preskrbelo za bodoča marsikaj koristnega v poljedelskem, vinogradniškem ter sadjarskem oziru. — Dne 26. julija okoli desete ure zvečer nas je obiskala toča in nam občutno oklesila polja in vinograde. Naši ljudje gledajo s strahom v bodočnost. V naši fari je še precej dobrega vina na prodaj in to krog Sv. Eeme, Sv. Urbana in v Vonarjih. Za letošnji vinski pridelek so zelo slabi izgledi in to radi preostre zime in zgoraj omenjene toče.

Sv. Križ pri Kostanjevici. Tukaj smo pokopali Janeza Hribar, po domače Krčana 38 letnega tesarja in cerkvenega zvonarja. Na križev torej se je ponesrečil pri podiranju kozolca, kjer mu je steber noge pomečkal. Bil je precej dolgo časa v bolnici v Brezicah, nekaj časa pa doma, kjer je umrl. Zapuščena žena, starša in pet nepreskrbljenih otrok. Bil je tudi član gasilnega društva, ki ga je spremljalo skupno s kostanjeviškim društvom z godbo na čelu in nebroj ljudstva. Takega pogreba že ni bilo kmalu. — Tukajšnja posojilnica in hranilnica si je nabavila žitno čistilnico trier, ki je za malo odškodnino vsakomur na razpolago. Na zgradbi ceste Kostanjevica—Oštre se je smrtno ponesrečil neki 18 letni delavec doma iz Dalmacije. — Letina pri nas dobro kaže, kakor tudi vinogradi. Lanskega vina je še precej v zalogi, ker ni kupcev in stalnih cen. — Zrakoplovi nas vedno obiskujejo: 9. in 10. avgusta smo jih videli nad 20. Eden je letel tako pri tleh, da smo ljudi videli in so nam v pozdrav z rokami mahali.

Pirot v Srbiji. Iz Pirota v Srbiji nam je poslal naš slovenski rudar tale žalosten dopis: Rudar Julijan Soršek je z nožem zaklal svojo ženo Ano, ker ga je zapustila in se podala k svojememu ljubavniku Gabrijelu Samecu. Julijan Soršek je prišel v pirotski rudnik pred tremi meseci ter je s seboj pripeljal ženo Ano in 2 otroka. Ana je bila zelo lepa ženska in v njo se je kmalu zagledal rudniški paznik Gabrijel Samec. Pred par dnevi je Ana zapustila oba otroka in moža, s katerim je živela v rudarski koloniji »Kozarnike« ter odšla v vas Rakito k ljubavniku. Julijana Sorška je ženina nezvestoba strahovito potrla. Ko je bil naslednji dan Gabrijel Samec v službi v rudniku, se je Julijan podal v Rakito in pozval Ano, da se vrne k njemu. Toda Ana je to odločno zavrnila. V obupu in srdu je tedaj Julijan izvlekel dolg nož in ga zabodel nezvesti ženi v prsa. Zadeta v srce se je Ana zgrudila in izdihnila. Takoj nato se je Julijan sam prijavil k policijskemu komisarju v Pirot in izpovedal svoj zločin. Ženo so naslednji dan pokopali. Julijana so pridržali v zaporu, otroka pa sta zapuščena. . . . Starejši je star 2 leti, mlajši pa komaj 5 mesecev.

Kmetijska podružnica Maribor in okoljš opozarja svoje člane na občni zbor, ki se bo v dvorani Vinarske in sadjarske šole vršil v nedeljo dne 25. avgusta. Začetek ob 9. uri dopoldne.

F. Wernig:

Gremo na Štajersko . . . !

Čudovito lastnost ima štajerska krajina. Vzbudi v slehernem odločnem in podjetnem kranjskem rojaku otožne nagibe, priklene naše Primorce s solnčno Vipavo, in tudi rojak iz tužnega Korotana najde v slovenski Štajerski svojo drugo, boljšo domovino. In tako postaja naš zeleni Štajer onaj mirna, prijazna krajina, v kateri se brusijo vsa nasprotstva slovenskih značajev. In vedrine polni, veseli Štajerc izvršuje ne-hote sveto poslanstvo učvrščenja trdnejšega, idealnejšega slovenstva.

Srečam nekoč tovariša Dolenjca, ki je na obisku svojcev v Ljubljani. Vprašam ga, če se mara vrniti na Kranjsko. »Saj veš, kako!« mi odvrne s ponosnim smehljajem in nestrpnostjo se ozira na uro, ki mu pakajoč s odhoda v — Maribor.

Zalemu, živahnemu dekletu iz Slovenskih goric, ki sem ga snubil nekoč, ponosno pripovedujem, da bivam v naši veliki prestolici, v Ljubljani. Pobaram ga, če hoče z menoj. »Ne, v Ljubljano pa ne maram«, mi odločno odvrne. »Bom prišel pa v Celje nazaj.« »Da, tja bi pa rada«, de, in se nasmeje.

Povabili so tovariša-uradnika, grčavega Gorenjca, ki pa se je udomačil na Štajerskem — v Ljubljano in so mu ponudili visoko službo, oblast v vsej deželi. Kolebal je nekaj časa vsled zapeljive ponudbe, a je izjavil odločno naposled: Grem v svoje zatišje nazaj, grem med moje kmete na Štajersko!

Lahkoživega, šaljivega Prleka, ki zavzema med ljudstvom vodilno vlogo, najdem nedavno na Dolenjskem. Vprašam ga, če bi šel z menoj na Štajersko. Obmolknje in se zamisli, kakor bi utonil v davne, srečne sanje — in s tihim, pristrčnim nasmehom odvrne čez čas: »Tovariš, zdi se mi, da bi se mi zdelo zdaj že preveč lušno na Štajerskem, če bi se vrnil!«

Da, to je vpliv štajerske krajine; čaroben vpliv, katerega niso mogle izbrisati razne upravne razdelitve, vpliv, ki je enako silen ob deroči planinski Dravi, ob močnem zelenem Pohorju, ob tihi, ponižni Mislinji, ob bohotno razkošni dolini Savinjski, ob slikovitem laškem gričevju, ob gozdovih in soteskah štajerskega »ur-walda« in ob mejni, solnčni, toliko obrekovani, a tudi opevani Sotli.

Ko legajo dolge, vedno daljše sence bližajoče se jeseni na naravo, na pokošeno rumeno-zelene travnike, na samotne in tihe dobrave, na svetlikajoči se, prazni gozd — tedaj se izvne iz mojih prs en globok vzdih: Gremo na Štajersko!

Šentpeterske pravljice.

Vsak kraj ima svojo zgodovino, svoje posebnosti, šege in navade. Tako tudi St. Peter pri Mariboru, ki se ponaša z mnogimi pravljicami, ki segajo daleč nazaj v prejšnja stoletja. Saj se omenja St. Peter v neki listini že leta 1338, biti pa je morala že mnogo preje tukaj samostojna župnija in cerkev posvečena prvaku apostolov sv. Petru, h kateri so nekako do leta 1787 spadale tudi sedanje samostojne župnije: Sv. Marjeta ob Pesnici, Sv. Barbara pri Mariboru in Sv. Martin pri Vurbergu. Pa pustimo to ter poslušajmo razne pravljice, v ka-

terih je tudi mnogo resnice iz starih časov in spominov.

Turški zvon.

Kakšnih 200 metrov nad Dravo stoji cerkev Matere božje na Gori. Cerkev daleč na okrog vidna je lepa stavba v gotskem slogu. Ta cerkev je lepo slikana ter dostojno bivališče Marijino. Sedaj bi bila cerkev potrebna poprave, zlati zunanost iste. V močno zidanem zvoniku, pod katerim je glavni vhod v cerkev, se še nahaja leta 1632 kupljen zvon, ki je tehtal 22 centov. Pravljičica pripoveduje, da je nekdanji gorski zvon mnogo močnejši glas, kot ga ima pa sedaj. Slišal se je daleč na okrog po lepih Slovenskih gorah in Dravskem polju. Ko so hodili Turki v naše kraje ropat, so se priklatili tudi do Št. Lenarta v Slovenskih gorah, kjer so kristjani zbežali pred njimi v cerkev. Turki so s krogli in topov streljali na zvonik ali kakor pravi pravljica, krogle se zvonika niso prijele in mu ničesar škodovali. Nekega dne slišijo Turki glas gorskega zvona. Zavzet vpraša turški poveljnik: Kaj je to? Kdo tako grmi? »To je zvon Gorske Marije«, do katere imajo kristjani posebno zaupanje, mu odgovorijo. — Rotim se, da so ta zvon kristjani slišali zadnjikrat. — Ko pa so kristjani to zvedeli, so vsekali zvonu tisto rano, katera se še zdaj vidi, da bi več ne donel tako mogočno

in da bi ga Turki ne našli. In od tega časa ima gorski zvon tisti tihi in mili glas, ki sega vsakemu tako globoko v srce. Med tem pa so Sentlenarčani vrgli mnogo košev čebel iz zvonika na Turke. In iznenadeni in prestrašeni se niso hoteli s to drobno živalco vojskovati ter so raje pobegnili.

Turki pri Št. Petru.

Leta 1582 so Turki požgali župno cerkev sv. Petra in podružnico M. B. na Gori. Koliko škode da so Turki takrat napravili, nam zgodovina ne pove, le pravljice nam to potrjujejo. Pravljičica pripoveduje, da so se Turki približevali Št. Petru. Pred njimi se je širil strah in groza. Vse, kar je le moglo, je bežalo in se poskrilo. Tudi gorski cerkvenik se je skrival v najvišjo luknjo gorskega zvonika, učitelj pa je zginil v bližnjem gozdu. Ko so Turki odšli in je vse utihnilo, prišlo cerkvenik iz svojega skrivališča, pogleda skozi lino, in ker nič ne vidi in ne sliši, gre na prosto. Kakor je po strašni nevlhiti žalosten pogled naokrog, tako je bilo tudi sedaj; vse je bilo tiho in mrtvo; šive duše nikjer. — Cerkovnik se spomni svojega tovariša učitelja in ga kliče, ali je še kje živ. Globoko v votlem deblu nekega drevesa se mu ta oglasi in oba sta vesela rešitve iz smrtne nevarnosti. — A. K.

Težkoče sibirskie železnice.

Ovire, katere je morala prebiti sibirskie železnica. V marcu leta 1891 je dal ruski car Aleksander III. ukaz, da bi se pričelo z gradnjo železnice čez celo Sibirijo. Delo je napredovalo spočetka prav polagoma. Zivahnejše gibanje je nastalo od januarja 1893, ko je bil takratni car imenovan predsednikom odbora za zgradbo sibirskie železnice. Graditi se je začelo od postaje Čeljabinska in cela proga, nad 1000 avstr. milj dolga, se je izvrševala s takšno energijo, da je bila za 12 let popolnoma gotova. Prav umestno se prištevata sibirskie železnice k znamenitim izvedbam devetnajstega stoletja, kakor: pacifička proga v Ameriki, Gotthardska proga in proga čez Arlberg. Ne nahajajo se sicer na sibirski železnici čudežni predori kakor na gotthardski in arlberški, toda gradnja že zaradi same dolžine vzbujala občudovanje, kajti tvori skoro dvojno dolgost pacifičke proge in razen tega je morala sibirskie železnice

prebiti značilne ovire, s kakršnimi se druge niso borile. Prva težkoča je bila ta, da na celo progi med Čeljabinsko in reko Ob ni nobenega lesa, tedaj pomanjkanje lesa za stavbe in kurivo. Kakšna muka je tudi bila, graditi železnico v malo obljudenih, ponekod pa po povsem neobljudenih krajih, kjer ni bilo najti živeža, ne kuriva, nobene strehe, in k temu je pritiskal še oster mraz. Na veliko daljavo teče železnica v pokrajinah brez vode (n. pr. stepe Barabinska). Temu nedostatku odpomoči bi bili imeli podzemeljski vreclji, kar se je marsikje tudi obneslo. Po drugod pa se je znašla sicer voda, toda tako bogata na raznih solinah, da ni bila uporabna za pijačo, niti za napoj lokomotiv. V te pokrajine se je morala dovažati voda z vlakom. V krajini zabajkalski se vleče proga po zemlji, kjer dosega mraz najvišjo stopnjo, koder je plast zemlje na globoko večno zamrzla, le v poletnem času je na solčnih črtah trda

samo za 2 metra, a v senčnih legah pa se sploh ne otaja. Umevno je, s kakšnimi težavami je bilo oskrbeti tu železnico s potrebno vodo. Na nekaterih mestih je bilo treba položiti vodovod v takozvano »zmrzlino« (zemlja, večno zamrzla). Vodovod se je moral položiti v zidane galerije in se razgrevati. Na sličan način se oskrbuje z vodo proga Mysovaja—Sretens (pri Bajkalskem jezeru), in to na postaji Sochondo. Tam — v bližini gorovja, nazivnega Jablonovy—Chrbet — je zemlja večno zamrzla na veliko globokost. Zmrzlina zemlje je bila preizkušena še v globini petdesetih metrov. Reka Chilok, bogata vode, zamrzne pozimi do zadnje kaplje. Od nje se napelje v jeseni voda o prostran ribnik tam blizu. Ko tudi v ribniku zamrzne voda do dna, izsekujejo led ter ga odvažajo v nalašč za to pripravljeno poslopje, kjer se s pomočjo pare taja. Z na ta način dobljeno vodo se potem napajajo lokomotive. V usurijski krajini se je gradila železnica celo z življensko nevarnostjo — in to od strani zverine. Tu so se metali na delavce tigri, ki so se pojavljali v tako velikem številu, da so se upostavili posebni oboroženi krogi, ki so jih pobijali. Železna ruska energija pa je nadvladala vse te ovire, gradeč del železnice, katera ima voditi do postaje Irkutska poleg južnega jezera Bajkalskega do postaje Mysova. Ta del proge — imenovan Kruhobajsky, meri le 200 km dolžine, bil pa je tako otežkočen, da je bil dograjen komaj leta 1905. Ko je buknila rusko-japonska vojna, je postalo šele znano širni javnosti, s kakšnimi težkočami je prevažati vojsko na bojišče čez Bajkalsko jezero in takoj se je obrnila pozornost na to, do takrat še malo poznato jezero.

Izjava.

Podpisani Jakob Pavlič, posestnik v Meleh, preklicujem in obžalujem žalitve in obdolžitve, ki sem jih izrekel o Melanjskih dekletih ter se Melanjskim dekletom zahvaljujem, da so mi žalitve odpustile in umaknile pri okrajnem sodišču v Gornji Radgoni vloženo tožbo radi prestopka zoper varnost časti. Jakob Pavlič, posestnik, Mele. 978

Mož v sivi suknji.

Roman iz Napoleonove dobe. — Angleški spisala B. Orczy. — Prevedel Paulus.

(Dalje.)

»O, pripravljen pa, pripravljen!« je zagodel mož, ki se je imenoval Siva glava. »Že štirinajst dni čaka tale moja zvesta puška na tistega vojuna. Vsak popoldne sem čepel tukaj, odkar sem dobil naročilo.«

»Ni bilo mogoče prej, prijatelj!« je dejala deklica. »Lisjak je zvit! Ni hotel v past.«

»Nastavili smo mu je več ko enkrat!«

»Vem! Srečavala sva se na mestu, hodil je z menoj na sprehod ob reki, parkrat je šel celo v cerkev z menoj. Toda po noči ni hotel priti.«

»Vas je imel morebiti na sumu, gospodična? Ali morebiti mater?«

»O ne. Sumi gotovo ne, kaj nameravamo. Le njegov prirojeni nagon ga svari, da je previden.«

»Pa to pot mislite bo gotovo prišel?«

»Gotovo!« je dejala deklica prepričevalno. »Prišla bova tamkaj po cesti, čul boš najine glasove. Moj glas boš koj spoznal. In — ne boš ga zgrebil —?« je pridajala s čudno trepetajočim glasom.

»Zgrešil —?« se je ujezil Siva glava in zaklel.

»Odkar sta padla Zajčji gobec in Krtov kozuh, moja prijateljca, novembra pretečenega leta je bilo, komaj par sto metrov v stran odtod, od tistikrat molim vsak dan, da bi ga krogla iz moje puške podrla na tla.«

Dekle ni reklo ničesar. Tesneje je prijel Siva glava za puško in se skrival nazaj v grmovje. Konstanca pa se je obrnila in šla spet na cesto.

Ob tistem času je hitel neki možki po cesti proti razpotju, pa od nasprotne strani sem. Tudi on se je tesno zavijal v površnik, mrzlo je bilo. Sredi ceste se je ustavil, odpel površnik in razgrnil košček papirja, ki ga je tiščal v žepu. Spet in iznova je prebral redke vrste, pisane v njemu dobro znani in ljubi pisavi, in ko je končal, je pritisnil listek parkrat k ustom in ga vroče poljubil. Nato je nadaljeval svojo pot.

Še preden je prišel na razpotje, je zagledal Konstanco. Nasproti mu je prihajala. Pohitel je in trenutek pozneje je bil ob njeni strani, zmeden in plah, skoraj govoriti ni mogel od prevelike sreče.

Hotel jo je poljubiti, pa izmuznila se mu je kakor nagajiva gozdna vila.

»Pojdiva malo na sprehod!« je dejala.

Vse je bil pripravljen storiti, karkoli bi bila

Izšel je 1. in 2. zvezek!

Res niste še naročili!

Karl Mayeve knjige?

Ne čakajte, dokler se še dobi. Nad 1000 knjig že razprodanih, ostanek bo kmalu! Pišite Tiskarni sv. Cirila — Mariboru.